

باید و نبایدهای کاندیداتوری

غلامحسین کریاسچی
مدیرمسئول روزنامه هم‌میهن

انتخابات برای جمهوری اسلامی بسیار مهم است اما در صورتی که انتخابات واقعاً همان مفهوم ذاتی خود را داشته باشد؛ به این معنا که صرف‌نظر از تلقی انتخابات به‌عنوان مناسکی برای اثبات مردمی بودن و تأکید بر دخالت مردم در تعیین سرنوشت خود، ضروری است حاصل این پروسه واقعاً یک انتخاب باشد. اگر مشکلات و ناراحتی‌هایی که مردم در زندگی جاری خود داشته‌اند در دولت قبل توسط مسئولان قبلی برطرف نشده، شهروندان باید بتوانند افرادی را انتخاب کنند که توانایی رفع مسائل و مشکلات مذکور را داشته باشند و وعده‌هایی که می‌دهند در ۴ سال دوره ریاست‌جمهوری قابل اجرا باشد.

در حال حاضر، گاهی به جای اینکه سمت و سوی مباحث انتخاباتی به سوی مردم باشد بیشتر به سمت افراد یا جریان‌های سیاسی است. باید به این موضوع توجه کرد که تا چند سال پیش افرادی از اقلیت‌های مختلف مردم در انتخابات ریاست‌جمهوری به‌عنوان کاندیدای ثبت‌نام می‌کردند. آنها با انگیزه‌های بسیار ساده از خیابان به داخل وزارت کشور می‌آمدند و دوست داشتند ثبت‌نام کنند و مصاحبه‌ای با آنها شود و اینکه امروز سازوکاری برای تحدید این نوع ثبت‌نام‌ها در نظر گرفته شده خوب است. ام‌ا‌ث‌نام‌های حال حاضر برای انتخابات آتی کمی عجیب بود. در این رابطه گفته شد که ۲۰۰ نفر برای ثبت‌نام در انتخابات مراجعه کرده بودند که از این تعداد حدود ۸۰ نفر ثبت‌نام‌شان پذیرفته شد. این تعداد افرادی هستند که هر یک در گذشته سمت و مسئولیتی داشته‌اند. آنها می‌دانند که تنها یک رئیس‌جمهور قرار است انتخاب شود. حال این سوال مطرح است که آیا فردی که همراه با برادر خود کاندیدی می‌شود یا او فاصله فکری زیاد دارد؟ یا رئیس‌و‌نایب‌رئیس مجلس انقدر با یکدیگر فاصله دارند که می‌خواهند بر سر ریاست‌جمهوری با یکدیگر رقابت کنند؟ پاسخ این سوالات واضح است. به نظر می‌رسد که در حال حاضر برخی می‌خواهند از انتخابات استفاده دیگری کنند.

دولت گذشته به دلیل حادثه‌های نتوانست دوره ۴ ساله خود را به پایان ببرد حالا در انتخابات پیش‌رو مردم به دنبال اینکه کسی از دولت قبل انتقاد نکند، نیستند. فلسفه انتخابات این است که مسئولان نقایص احتمالی موجود در دولت قبیل را برطرف کنند بدون اینکه کسی را مذمت کرده یا پشت سر افرادی که حضور ندارند سخنی گفته شود. در یک انتخابات مطلوب افرادی که نامزد می‌شوند با داشتن برنامه‌ای مشخص و اعلام آن باید نسبت به برطرف کردن مشکلات مردم اقدام کنند.

در حال حاضر یکی از کاندیداهای وعده‌واگذاری میلیون‌ها پلاک زمین داده است. خوب است ولی آیا ممکن است؟ معتقدم این نوع سخنان یا اظهارنظرهای ایدئولوژیک یا بافتن فلسفه سیاسی برای مردمی که از اول صبح با انواع مشکلات اقتصادی و عدم تناسب میان هزینه‌های زندگی و درآمدهای شان دست و پنجه نرم می‌کنند، مناسب نیست. موضوعاتی مانند تورم، مسائل اداری کشور، فساد گسترده سیستماتیک یا غیرسیستماتیک، بوروکراسی بسیار

پیچیده‌ای که باعث معطلی شهروندان در امور مختلف می‌شود، مشکلات اقتصادی مردم و فقری که حداقل ۴۰ درصد جمعیت کشور را در بر گرفته است، اینها بسیار مهم است و تقریباً فصل مشترک نطق‌های همه سخنرانان داوطلب در وزارت کشور هست، ولی هیچکدام نگفتند برنامه آنها چیست؟ یا چه ساز و کاری؟ روشن است باید ریشه‌های این فشار اقتصادی در امور داخلی و روابط خارجی کشور مورد بررسی قرار گیرد. از طرف دیگر در نسل جوان نارضایتی‌های بسیاری مشاهده می‌شود. زبان این نسل با زبان نسل گذشته متفاوت است و باید به مطالبات آنها رسیدگی شود.

به باور من انتخابات نباید از آنچه که ماهیت واقعی آن است تخلیه شود و صرف تبلیغات، سخنرانی زمان ثبت‌نام و پاسخگویی به ایرادات مقدر شود تا مبادا کسی پشت سر دیگری صحبتی کند. گویا بسیاری از ثبت‌نام‌های صورت گرفته فلسفه اصلی انتخابات را در خود ندارند و آنچنان که بیشتر هم گفته‌ام ممکن است همین تأیید یا ردصاحب شدن هم در جایی به کار برخی افراد بیاید. به‌نظرم باید قانون انتخابات را بعد از ۴۵ سال، توسط مجلس جدید یا لایحه دولت اصلاح کرد تا انتخاباتی آبرومند و در شأن جمهوری اسلامی برگزار شود. در حال حاضر احزاب نمی‌توانند دخالت خاصی در انتخابات داشته باشند؛ اگر این امکان وجود داشت که احزاب مانند بسیاری از کشورها، اقدام به معرفی کاندیدا کنند روشی بسیار معقول و منطقی بود. در حال حاضر که چنین امکانی وجود ندارد، لاقول وزارت کشور می‌تواند در زمان ثبت‌نام از کاندیداهای برنامه‌خواه اقدام چندصفحه‌کی یک سازوکار روشن برای حل مسائل نه اینکه این افراد به جای ارائه برنامه، اقدام به سخنرانی کنند. وزارت کشور به نامزدهای ریاست‌جمهوری اعلام کند که اگر قرار است در انتخابات به مردم وعده‌هایی بدهید که واقعی و قابل اجرا باشد، برنامه‌های‌تان را ارائه کنید. بعد هم هیئتی از اساتید و کارشناسان این برنامه‌ها را بررسی کنند که آیا برنامه‌هایی ارائه شده با امکانات کشور تطابق دارند و قابل اجرا هستند؟ بعد از این مرحله هم وزارت کشور کاندیداهایی که برنامه عملی دارند را به مردم معرفی کند. به این شیوه می‌توان انتخاباتی برگزار کرد که در آن واقعاً مردم تعیین‌کننده سرنوشت آینده خود باشند.

سن رئیس‌جمهور هم از دیگر مباحث مهم در انتخابات ریاست‌جمهوری است. بالاخره مناصب سیاسی هم دوره‌ای دارد و یک‌روزی فرد باید بازنشسته شود. کارمندان معمولاً نمی‌توانند بیش از ۳۰ تا ۳۵ سال کار کنند. حالا اگر فردی بعد از این مدت فعالیت در پست‌های مختلف وزارت و نمایندگی مجلس و... در سن ۷۰ سالگی رئیس‌جمهور شود و بار دیگر کار خود را آغاز کند، چه توجیهی دارد؟ حقیقت آن است که بازنشستگی تنها برای افراد معمولی نیست و ما که در سمت‌های اجرایی بوده‌ایم و به سنین ۶۰ تا ۷۰ سالگی رسیده‌ایم باید بپذیریم که بهتر است حداکثر در نقش مشاور و نظیر آن فعالیت کنیم و کارهای اجرایی تمام‌وقت مانند ریاست‌جمهوری را به تدریج به‌نسلی واگذار کنیم که هم مدعی است و هم توانایی ذهنی و عملی بیش از اغلب ما دارد.

معادلات امروزی در کاندیداتوری که گویی هر کس برای خنثی کردن دیگری آمده است، به‌نظرم از فلسفه اصلی انتخابات برای مردم‌سالاری یا مردم‌سالاری دینی فاصله دارد. امیدوارم وضعیت انتخابات در کشور روزبه‌روز بهتر شود و به ایده‌آل‌ها نزدیک و نزدیک‌تر شویم.

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

قطعنامه جدید آژانس علیه ایران

بررسی مصوبه شورای حکام و مواضع اروپا و آمریکا

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

قطعنامه ضدایرانی پیشنهادی از سوی فرانسه، آلمان و انگلیس در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با اکثریت به تصویب رسید. به گزارش رویترز، در این قطعنامه از ایران خواسته شده است که همکاری با آژانس را افزایش دهد و از تصمیم خود مبنی بر لغو انتصاب بازرسان‌های بازرسی را به عقب برگرداند. قطعنامه مذکور با ۲۰ رای موافق، ۲ رای مخالف و ۱۲ رای ممتنع به تصویب رسیده است. بلاروس، چین، ایران، نیکاراگوئه، روسیه، سوریه، زیمبابوه و ونزوئلا پس از تصویب این قطعنامه با صدور بیانیه‌ای مشترک، تأکید کردند که این مسئله فراتر از هنجارهای احتمالی رویه و آداب دیپلماتیک است. خرداد و آبان ۱۴۰۱ نیز قطعنامه‌های مشابهی از سوی شورای حکام آژانس صادر شده که اولین قطعنامه‌های ضدایرانی پس از برجام بودند. صدور اولین قطعنامه شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی علیه ایران به شهریور ۱۳۸۲ (سپتامبر ۲۰۰۳) باز می‌گردد که پرونده هسته‌ای کشورمان را وارد مرحله جدیدی کرد.

▼ اظهارات نمایندگان اروپا و آمریکا

به گزارش ایسنا، متیومیلر، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در واکنش به این اقدام سه کشور اروپایی گفت که به گفت‌وگو با شرکای خود از جمله کشورهای آلمان، فرانسه و انگلیس (E۳) ادامه می‌دهیم. سخنگوی وزارت خارجه آمریکا اظهار داشت: «انتظار نداشته باشید ما جهت مخالف متحدان، تروئیکای اروپایی، علیه جمهوری اسلامی عمل کنیم. آمریکا برای اتحاد با این شرکای اروپایی ارزش قائل است و این موضع ادامه خواهد داشت.» به گزارش ایرنا، لورا هولت رئیس‌وز چهارشنبه طی سخنانی در جلسه با موضوع بررسی اجرای موافقتنامه پادمان در ایران، این ادعا را مطرح کرد: «آمریکا با توجه به عدم همکاری ایران با آژانس و تعهد ما و حمایت از این سازمان و پیمان منع گسترش سلاح‌های اتمی، از قطعنامه (تروئیکای اروپایی) حمایت می‌کند. اما، مهم است که قطعنامه‌ها به یک استراتژی گسترده‌تر پیوند زده شود.» وی بدون اشاره به خروج کشورش از توافق سال ۹۴ و تداوم نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد مدعی شد: قطعنامه (تروئیکا در شورای حکام) باید گام نخست در راهبردی با هدف دست یافتن به یک راهکار پایدار و مؤثر برای برنامه هسته‌ای ایران باشد که شامل همکاری کامل با آژانس، به‌ویژه با نزدیک شدن به اکتبر ۲۰۲۵ است که شورای امنیت سازمان ملل ممکن است در آن بررسی، مسئله هسته‌ای ایران ذیل قطعنامه ۲۲۳۱ را مخته‌جمه کند.»

بررسی صلاحیت‌ها به‌تازگی شروع شده و فرآیندی تفصیلی، دقیق و زمان‌بر است؛ کلاً گمانه‌زنی درست نیست، اما الان حتی برای گمانه‌زنی هم زود است.» بنا بر اعلام طحان‌نظیف «جلسه اول بررسی صلاحیت‌ها در دو روز پیش یعنی صبح سه‌شنبه ۱۵ خرداد برگزار شده و در این مدت جلسات شش‌روزه و چندنوبته هم در حال برگزاری است تا در نهایت صحت و اتقان و با سرعت بررسی‌ها انجام شود.» به گفته او زمان تبلیغات پس از اعلام نتایج بررسی صلاحیت‌ها آغاز خواهد شد: «فرآیند بررسی صلاحیت‌ها طولانی است، اما به صورت دقیق انجام خواهد شد. قانون ۵ روز مهلت برای بررسی صلاحیت‌ها توسط شورای نگهبان پیش‌بینی کرده که امکان تمدید یک دوره ۵ روزه دیگر را دارد. ما از ۵ روز نخست طبیعتاً استفاده خواهیم کرد و از مهلت ۵ روز دوم ممکن است، بخشی از آن استفاده شود. شورای نگهبان بررسی‌ها را دقیق انجام خواهد داد. همه چیز نیز براساس تقویم زمان‌بندی در حال پیش رفتن است و هیچ نگرانی در این خصوص وجود ندارد.» عضو حقوقدان شورای نگهبان درباره جایگاه و شرایط خاص ریاست‌جمهوری هم صحبت کرد: «براساس اصل ۱۱۳ قانون اساسی رئیس‌جمهوری پس از مقام رهبری، عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و تنظیم روابط قوای سه‌گانه و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که مستقیماً به رهبری مربوط می‌شود، برعهده دارد. به دلیل جایگاه و اهمیتی که ریاست‌جمهوری دارد، شرایط و اوصاف آن در قانون اساسی آمده است. در اصل ۱۱۵ قانون اساسی هم آمده است که رئیس‌جمهور باید از میان رجال مذهبی و سیاسی که واجد شرایط زیر باشند انتخاب گردد: ایرانی الاصل، تابع ایران، مدیر و مدبر، دارای حسن سابقه و امانت و تقوی، مؤمن و معتقد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و مذهب رسمی کشور.»

▼ تشخیص رجل سیاسی بر عهده شورای نگهبان است

او در ادامه توضیح داده است که برخی از واکگان ممکن است کیفی باشند؛ اینکه چه سطحی از مدیریت مدنظر است، منظور مدیریت کلان و مدیریتی است که برای کشورداری می‌باشد. یک نفر ممکن است مدیر سازمان یا وزیر خوبی باشد، اما شاید نتواند در وزارتخانه دیگری به‌خوبی عمل کند یا اینکه در جایگاه ریاست‌جمهوری به‌خوبی عمل کند. شورای نگهبان بررسی‌های لازم را انجام خواهد داد که آیا فرد مورد نظر می‌تواند وصف

▼ موضع ایران

صبح روز گذشته علی باقری کنی، سرپرست وزارت امور خارجه، در حاشیه جلسه هیئت دولت با اشاره به اقدام برای صدور این قطعنامه، گفت: «آژانس یک نهاد فنی است و انتظار می‌رود همه کشورها از جمله کشورهای عضو شورای حکام براساس رویکرد فنی آژانس رفتار کنند. رویکرد غیرسازنده برخی از کشورهای عضو در زمینه استفاده از ظرفیت آژانس در مسیر اهداف سیاسی، قطعاً به‌ضرر هویت آژانس و نقش آفرینی آن و نیز نقش تخصصی اش خواهد بود.»

▼ انتظار لحن تند آژانس را نداریم

رحمن قهرمان پور، تحلیلگر مسائل بین‌الملل گفت: «این قطعنامه بر خلاف انتظاری که در این مقطع داشتیم، تند بود. انتظار نمی‌رفت که آژانس در این مقطع وارد این مرحله شود. اینکه دلایل سیاسی آن چیست، جای بحث

دارد. اما با توجه به وضعیت منطقه و انتخابات آمریکا، حدس بسیاری این بود که آژانس سعی در حفظ لحن ملایم خود می‌کند. باید دقت داشته باشیم که قبلاً نیز رافائل گروسو اشارات روشنی به محتوای این قطعنامه و کافی نبودن همکاری ایران داشت. مدیرکل آژانس همیشه به این اشاره می‌کرد که اطلاعات آژانس در مورد دامنه فعالیت‌های هسته‌ای ایران مدام در حال کاهش است. این مسئله در آخرین گزارش مدیرکل در ژوئن ۲۰۲۴ (چند روز قبل) به‌طور تفصیلی بیان و شفاف‌تر شده است. در موضوع ورامین و توقورآباد از نظر آژانس حل نشده است. یاد در جای دیگر به صحبت‌های مقامات ایرانی مبنی بر احتمال تغییر دکترین هسته‌ای ایران اشاره‌ای کرده است. این بند تأکید دارد که انتظارش را نداریم. فکر می‌کردم این لحن آژانس بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری آغاز خواهد شد.» این کارشناس مسائل بین‌الملل اضافه کرد: «هنوز نمی‌دانیم دلایل سیاسی جلو انداختن این موضع‌گیری چیست. اما اینکه قطعنامه مذکور به‌جرانی در روابط ایران و آژانس تبدیل شود، به نظر من این‌طور نیست اگر حدسی که در ذهنم هست، درست باشد. شاید محاسبات سیاسی اروپایی‌ها و تا حدی که‌تر آمریکایی‌ها این بوده که با

ادامه

تیتریک

مدیر را داشته باشد، هیئت وزیران را مدیریت کند و در بحران‌ها تصمیم‌گیری کند؟ این‌ها براساس مدارک و اسنادی که از خود افراد دریافت شده و سوابق مدیریتی و عملکردی که در جایگاه‌های مختلف داشتند، بررسی خواهد شد. از دستگاه‌های مختلف نیز اسناد مهمی صورت می‌گیرد؛ همه این‌ها فرآیند بررسی صلاحیت‌ها را رقم خواهد زد.» او به‌بند ۱۰-۱ سیاست‌های کلی انتخابات هم اشاره کرد. این بند تأکید دارد که «تعریف و اعلام معیارها و شرایط لازم برای تشخیص رجل سیاسی، مذهبی و مدیر و مدبر بودن نامزدهای ریاست‌جمهوری توسط شورای نگهبان صورت بگیرد.» انطور که سخنگوی شورای نگهبان گفته است؛ پرونده ۸۰ نفری که برای کاندیداتوری انتخابات ریاست‌جمهوری ثبت‌نام کرده‌اند از وزارت کشور تحویل گرفته شده که هرکدام از این پرونده‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی قرار می‌گیرد، مباحث و استعلامات مطرح می‌شود، اعضا نظرات خود را بیان می‌کنند و در نهایت تصمیم‌گیری می‌شود؛ این فرآیند به صورت جمعی انجام می‌شود.» او این را هم گفته است که برای شناسایی رجل مذهبی و سیاسی و مدیر و مدبر بودن، حداقل و حداکثر سن، حداقل مدرک و حداقل سابقه مدیریتی نیاز است که طبق این مصوبه حداقل و حداکثر سن ۴۰ و ۷۵ سال تمام، مدرک کارشناسی ارشد و سابقه ۴ ساله مدیریتی است و ۸۰ نفری که در روزهای گذشته ثبت‌نام کردند، برخوردار از حداقل شرایط شکلی بودند. طحان‌نظیف در باره ناظران انتخابات هم گفته است: «با شنیکه‌ای از ناظران در سطح کشور کار می‌کنیم که اعضای آن حدود ۳۰۰ هزار نفر هستند. هیچ کدام از آن‌ها استخدام شورای نگهبان نیستند. در بین آن‌ها از اقلات گوناگون و مشاغل مختلف، آقا و خانم و جوان و میان‌سال حضور دارند. البته در هر انتخاباتی، بخشی از این‌ها را به کار می‌گیریم. در انتخابات مجلس دوازدهم حدود ۲۳۰ هزار نفر به کار گرفته شدند. در طول سال نیز دوره‌های آموزشی برای این‌ها برگزار می‌شود. اگر قانون اصلاح شود، برای این‌ها دوره‌هایی برگزار می‌شود. ضمن اینکه قانون برگزاری هر یک از انتخابات‌ها متفاوت است.»

▼ انتخابات امن

اهمیت و هیجان برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری البته جلسات هیئت‌دولت را هم در بر گرفته و روز گذشته در حاشیه برگزاری جلسه هیئت دولت برخی از اعضا به اعلام خبر در این حوزه پرداختند. یکی از این افراد

چهره روز

مخالفت سندرز با حضور نتانیاهو در کنگره آمریکا

گروه خبر: سناتور برجسته آمریکایی با تکرار مخالفت خود با دعوت از نخست‌وزیر اسرائیل برای سخنرانی در کنگره آمریکا، گفت: «رئیس مجلس نمایندگان این کشور باید توضیح دهد که چرا مسبب قتل «حدود ۳۸ هزار فلسطینی» را به کنگره دعوت کرده است.» به گزارش ایسنا، «برنی سندرز» سناتور آمریکایی از رهبران ارشد هر دو حزب جمهوری خواه و دموکرات برای دعوت از «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر اسرائیل در کنگره انتقاد کرد و بار دیگر او را یک «جنایتکار جنگی» دانست.

سندرز در گفت‌وگو با شبکه خبری «ان.بی.سی.»، «مایک جانسون» رئیس مجلس نمایندگان آمریکا را به دلیل دعوت از نتانیاهو برای سخنرانی در یک جلسه مشترک کنگره به یاد انتقاد گرفت و اظهار کرد: «آقای جانسون باید به مردم آمریکا توضیح دهد چرا فکر می‌کند دعوت از مسبب مرگ حدود ۳۸ هزار فلسطینی که ۶۰ درصد از آنها زنان و کودکان و سالمندان هستند، کار درستی است.»

در هفته جاری رهبران کنگره آمریکا در نامه‌ای به صورت رسمی از نتانیاهو دعوت کردند تا در کنگره ایالات متحده سخنرانی کند. این نامه توسط مایک جانسون، «چاک شومر» رئیس اکثریت مجلس سنای آمریکا، «میچ مک‌کانل» رئیس اقلیت جمهوری خواه مجلس سنا و «حکیم جفریس» رئیس اقلیت دموکرات مجلس نمایندگان ایالات متحده امضا شده است. سندرز در واکنش به یادآوری این نکته از سوی مجری برنامه که این نامه توسط تمامی سران کنگره

آمریکا امضا شده، همچنان بر مخالفت خود با این اقدام پافشاری کرد و گفت: «این مخالفت را «به هر کسی که گوش شنوا داشته» منتقل کرده است.»

رهبران کنگره آمریکا در این نامه که کمتر از یک هفته بعد از جنایات صهیونیست‌ها در اردوگاه آوارگان رفح نوشته شده، از نتانیاهو خواسته‌اند دیدگاه خود را درباره «دفاع از دموکراسی» و راه‌های دستیابی به صلح پایدار در منطقه ارائه کند. در حمله هوایی رژیم صهیونیستی به اردوگاه رفح در غزه طی هفته گذشته، دست‌کم ۴۵ غیرنظامی فلسطینی به‌شهادت رسیدند. تصاویر تلخ این حمله و آتش‌سوزی در میان چادرهای آوارگان فلسطینی به راه افتاد به‌سرعت در فضای مجازی دست‌به‌دست شد و رژیم اشغالگر شدیداً مورد انتقاد قرار گرفت؛ اما این رژیم در روز بعد حمله‌ای مجدد به اردوگاه آوارگان رفح ترتیب داد که در آن حمله نیز ده‌ها فلسطینی به‌شهادت رسیدند.

اظهارات سندرز در حالی مطرح شده که تعداد فزاینده‌ای از نمایندگان دموکرات سنای آمریکا نسبت به سخنرانی نتانیاهو و احتمال تشدید تفرقه در کنگره ابراز نگرانی کرده‌اند. هنوز تاریخ مشخصی برای سخنرانی احتمالی نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی اعلام نشده است. «دیک دوربین» معاون رهبر اکثریت دموکرات سنا نیز گفته است: «تا زمانی که نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به راهکار دودولتی تن نداده، از دعوت وی برای سخنرانی در کنگره آمریکا حمایت نمی‌کنم.»

